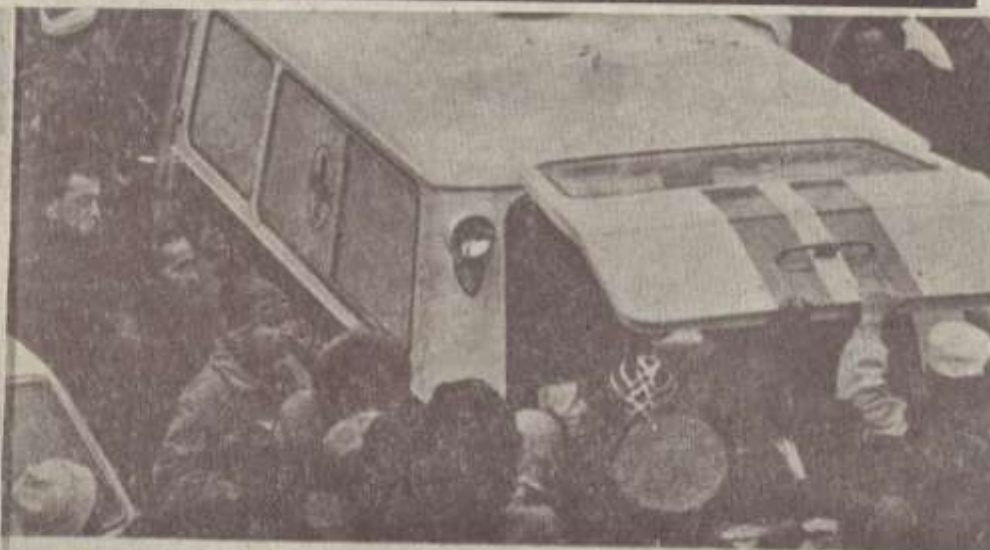

ԿԻՆՈՊՈՒԹՅՈՒՆ

Քաղաքային «Կոմայրի» օրաթերթի հավելված

1991 թ. Մարտ: № 20: Գինը՝ 50 կոպ.

ԱԼԵԽՏ ԼՈՎԶԱՆՆԻՍԻԱՆ

Արթնացիք, Գյումրիս...

(Հատված պոեմից)

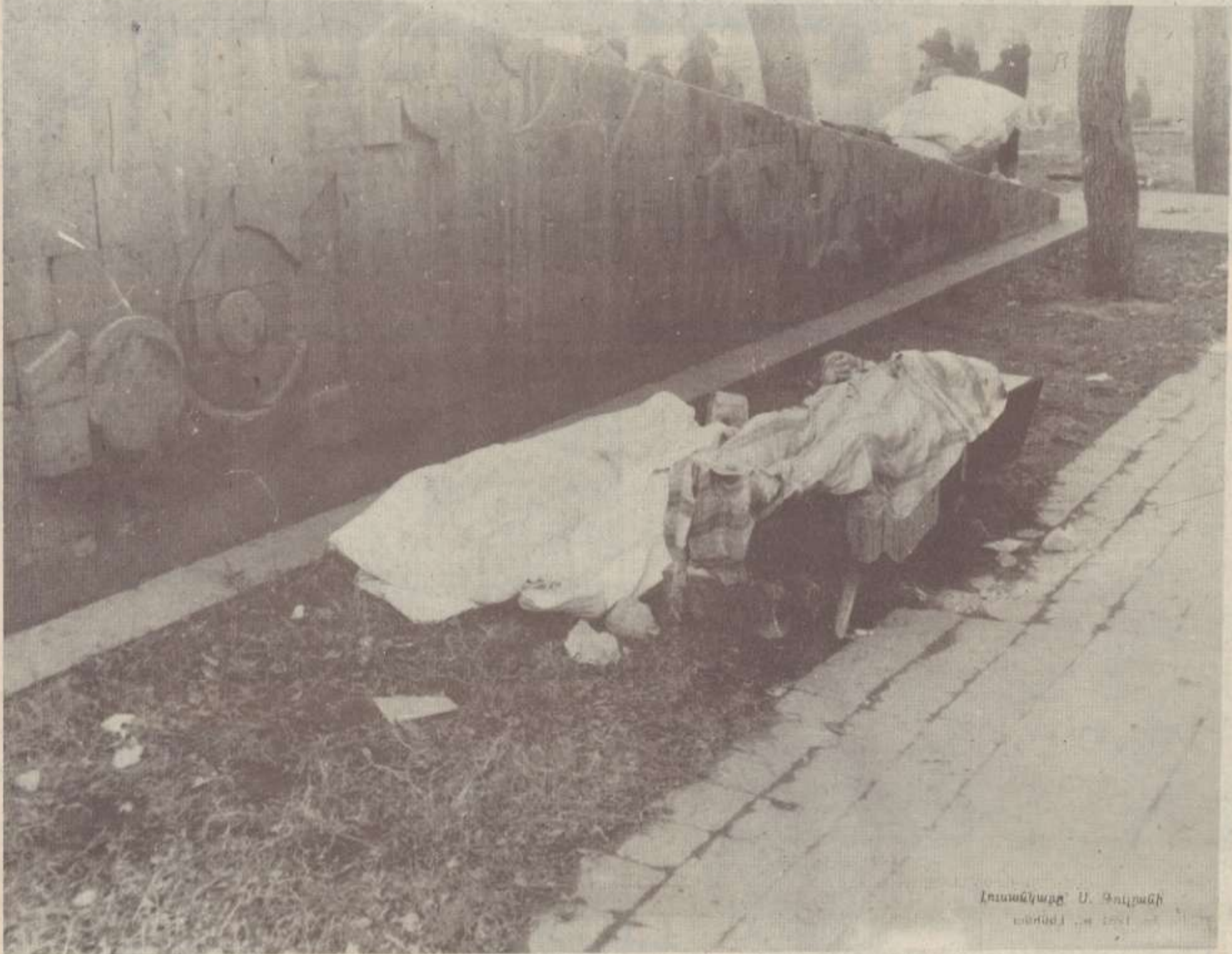
Արձակագիր Ալեքս Լովաննիսյանը տպագրության է հանձնել «Աստ անցավորաց» մեծածավալ պոեմը, որը մի ուրույն ստեղծագործություն է, կյանքաշունչ զբաղեցրած առիցուն մի յուրատիպ հիշատակարան՝ հեռավոր ու մոտ ժամանակների իմաստասեր ու ավանդապահ մարդկանց մասին: Հեղինակն իր առջև խնդիր է դրել սրափ պահել մարդկային խիղճը քարեգործ անցավորների, աղետալի երկրաշարժի անմեղ զոհների հիշատակի հանդեպ:

«Կոմայրիի» ընթերցողներին եմ հերկայացնում մի հատված այդ պոեմից, որը գրվել է 1986—1989 թ. թ. Հատին գյուղում:

և

Հիշենք Թաթուսին՝
Անտիկյան տոմսից.
Այն յուսահոգին,
Որ սրբագործեց
Միշտ սեր ու բարիք,
Իր խոսքն ավանդեց՝
— «Գյումրիս, օր չեղնի,
Ի՞նչընի տի ասրիք»:
Ասում էր՝ «Գյումրիս
Հոգու կրակ է,
Գյումրիս գիշերվա
Հույս ու ճրագ է,
Որ բարի յույզը
Գյումրիսից կել,
Աղար աշխարհին
Օրհնանքն է հղել,
Դարձել բարության
Նշխար — մանանա»:
Նա որմնադիր էր

Ու իմաստասեր,
Խորհուրդ կհամեր
Իր սրտի խորքից
Ու կխրատեր.
«Քաղքիս պատիվը իմ աչքի յուսն է,
Բանձր պաշկը՝ մեծ նպատակս,
Էմիկ իմ կյանքի հավատն ու հույսն է,
Մեռնելուս օրվա քաղցր կամակս:
Ամեն ինչի մեջ կա մի նպատակ,
Էս գիտեն հարի ծնրը աշխարհի
Առանց նպատակ մարդս չի անցնի,
Հրժեք էս գուգն, օր խղիկ էղնի հալալ ու շիտակ,
Ծանկորդն ունենա ազնիվ նպատակ.
Էն քարն, օր վերն վար կգործի,
Էնպեսնա չի գա, նպատակ ունի,
Գուցա, օր իրա լավ տևը առնի,
Էղպես էլ վարեն վեր կնող մարդը
Իր քիչը ունի ու նպատակը,
Հրժեք էս գուգն, օր ազնիվ էղնի էնօր կտակը...»:
(Օարունակությունը՝ 2-րդ էջում)

Լուսանկարը՝ Ս. Գուլյանի
տնային ֆոտո

ՆԿԱՐՈՒՄ.— Դերմի մեխանիզատորները Օիրակացի
կոնույում պշխատանք կատարելիս: Լուսանկարը՝ Վ. Կոտովի

Արթնացի՛ր, Գյուլմրիս...

(Սկիզբը՝ 1-ին էջում)

Եվ հիշենք նրան...
 Կար գրիչ Երեմ'
 Աշխարհը բննող
 Մի յուզորդ
 Եվ մարդ ամենան,
 Որ գովերգակն էր Գյուլմրի քաղաքի
 Ու տարեզիրդ նրա պատմության.
 Նա իր հարազատ քաղաքի մասին
 Ասույթներ գրեց, պատումներ քաղում
 Ու վերնագրեց վերջինը՝ «Գուլմրի»
 «Մե՛ն ուկի քաղաք, մեր նամիկի նրագ».
 Գրեց՝ «Իրավ է, կա՛ ուկի քաղաք,
 Բաղաքն այդ հրաշք,
 Աստվածաբնու,
 Գյուլմրիս է, որ կա,
 Գյուլմրիս բարության արուն է անթառամ
 Եվ առաքիչը ձոխ վաչկուծի,
 Նա չո կողքին է, և ամեն անգամ
 Իր ծով խնդումից քածին կիսանի.
 Գյուլմրիս անվանեց Հայոսի քնար
 Ղևի քաղաքի անվանը զարդարեց
 Ներթոլեց նրան, գովերգեց նարտար,
 Մրտի շոյանքի լույսով հարդարեց.
 Եվ հիշենք նրան ու չմոռանանք:
 Հիշատակն հարգենք
 Հարգո Մարուքի
 Եվ վարքը հիշենք
 Այն եղանկարքու,—
 Ծիրակում համայն
 Հեքիաթի նման
 Մի խոսք կար հռչակ՝
 «Մարուքի քաղաք».
 ... Առավոտ ծեղին,—
 Ամեն օր, այդպես.
 Նա քնից կեկներ
 Ու կտներ պուպե՛ս
 — «Ես քաղաք կիրթում.
 Ու չէր հարցնում
 Կինը երբևէ՛»
 — Այդ ու՛ր, ինչ քաղաք,

Քանզի աշխարհում
 Այդ կնոջ համար
 Կար մի քաղաք,
 Բաղաքն այդ հրաշք
 Գյուլմրիս էր, որ կար:
 թ
 Ուրումնուքը չէր պարակ, սակայն
 Իր շարությունը...
 Սև դեկտեմբերն էր, յոթը՝ սև ամսի,
 Առավոտն ամպոտ,
 Քամին ոռնում էր այնպես ուժգնահոտ,
 Հեքով մորկարոթ.
 Ախ, Գյուլմրիս, Գյուլմրիս,
 Մահին անտեղյակ,
 Իր ամանորի զգեստն էր գործում,
 Փայք ու շուք տալով իր տունտեղին...
 ... Լույսը դեղնուտվեց, մայրը սաստկացավ,
 Սրտովեց կարծես հորիզոնն հեռվում—
 Երկու կես եղավ...
 Ա՛խ, Գյուլմրիս նորից երգեց մահաձայն,
 Հնօրյա երգը վերսի՛ պես բացվեց՝
 «Ժածքը էլավ
 Գյուլմրիս ավերեց»:
 Ինչքա՛ն կյանքի ջաճեր հանգամ—
 Հե՛յ վա՛խ, հանգամ,
 Ինչքան ծի՛ր ու ջաճել հանգամ—
 Հե՛յ վա՛խ հանգամ,
 Ա՛խ, ինչքան տատ՛ ու մայր հանգամ,
 Հե՛յ վա՛խ հանգամ,
 Ա՛խ, քանի պասս ու հայր հանգամ
 Հե՛յ վա՛խ հանգամ,
 Նորասպան, ա՛խ, քանի հարս, քանի փեսա—
 Զոհված տեսա,
 Հե՛յ, վա՛խ, տեսա,
 Հրեշտակաթև քանի՛ մանուկ
 Զարկված տեսա,
 Հե՛յ, վա՛խ, տեսա,
 Ա՛խ, քանի սեր սև կրակով
 Խարկված տեսա,
 Հե՛յ, վա՛խ, տեսա,
 (Ծարուհավությունը՝ 8-րդ էջում)

ՀՈՒՓՈՒԿ ԵՎ ԼԻԱՆՆԱ

Նկարից նայող այս գեղեցիկ աղջիկները հարազատ քույրեր են՝ 13 և 9 տարեկան: Հոփսիկը սովորում էր № 2 միջնակարգ դպրոցում, իսկ Լիաննան՝ № 16 դպրոցում: Հոփսիկը սիրում էր երաժշտություն, հաճախում էր քաղցրահամ դպրոց: Ծիծաղ կոտ ու ժպտերես էր, շատ բնկերասեր: Փլատակներից հանելիս, նա ստաշինը միշտուս կում էր ընկերուհու անունը՝ վշտահար ասելով, որ նա այլևս չկա, ապա... դիմում մտրը՝ «Մարիկ, ես մեռնել չեմ ուզում, փրկիր ինձ...»: Ինչ-

ՀՈՎՀԱՆՆՈՒՄՅԱՆՆԵՐ

պե՛ս փրկեր խնդրե՛մ մայրը: Եթե հնարավոր լինե՛ր...
Հոփսիկը երազում էր բաճախ դառնալ, բայց այդպես էլ չիրականացավ նրա երազանքը: Ամենը երեխա էր և Լիաննան, մարդկային ու շատ խելացի: Լավ ասմունքում էր, սիրում էր ծաղիկներ: Երկու քույրերը միշտ անբաժան էին իրարից: Չար նա կատարին միասին ընդատաշ գնացին: Մայրական սիրտը չդիմացավ այդ վշտին ու...
Ես ինչպես անցնեմ միացնակ Ձեր սիրած այս հին վայրերից, ես ինչպես կրեմ կրծքիս տակ Այսբան հատաչանք ու թախիծ:

ԱՐՈՒՍՑԱԿ ԵՎ ՍԵՐԳՈ

Արուսյակը ծնվել է 1974 թր վականի օգոստոսի 29-ին Լեհիսկանում: 1981 թ.-ից սովորում էր Ղարիբջանյանի անվան № 9 միջնակարգ դպրոցի 8-րդ դասարանում: Սիրում էր երգել, պարել, արտասանել: Բոլոր ուսուցիչների կողմից սիրված էր. պատրաստակամորեն պարապում էր «Այրեն նարանի» և Նոր տարվա հանդեսների համար ցածր դասարանի աշակերտների հետ: Այդ շարաքատիկ օրը Արուսյակը եղբոր հետ գնաց դպրոց, որտեղ և հրանք կնքեցին իրենց մահկանացուն:
ՍԵՐԳՈՆ, ծնվել է 1981 թ. հոկտեմբերի 23-ին: 1988 թր-

ՍԱՇՈՒԿ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆՆԵՐ

վականից սովորում էր Ղարիբջանյանի անվան № 9 միջն. դպրոցի առաջին դասարանում: Չնայած դեռ չէր քուրեկ յոթ տարին, սակայն նրա մոտ նկատվում էր գիտելիքների նկատմամբ ծարավ ու բարձր ընդունակություններ, որի շնորհիվ և Սերգոյին ընդունեցին դպրոց: Դեռ չէր հասցրել ուսանել հայոց «Այր բննարանը», երբ չարաքատիկ երկրաշարժը կտրեց նրա կյանքի թելը: Քույր և եղբայր իրար հետ կապված էին թե տակը, թե դպրոցում:
Սիրելի Արուսյակ և Սերգո, դուք միշտ կմնաք մեր հիշողության մեջ...

Ա՛խ, այդ դ ա ժ ա ն երկրաշարժը

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ, ԹԵ՛՝ ՄԱՂԱՔԱՂ

ՆԵՂԻ ՄԻՇԱՑԻ

Ծնվել էր 1981 թ., Լեհիսկանում: Նեղին հաճախում էր № 9 դպրոցի առաջին դասարան: Նա դեռ չէր հասցրել հայկական այբուբենին լըրիվ տիրապետել, երբ ամենյզոն դարձավ դաժան տարիերին: Նեղին դասարանի գերսս

ՆԱԼԲԱՆԴՅԱՆ

զանցիկներից էր: Հաճախ էր գերազանց գնահատականներ ստացած տուն գալիս, օրագրը մեկնում մայրիկին, ուրախացնում: Ծնողները մեծ հուսեր էին կապում Նեղիի հետ, սակայն դաժան մահը խնդմանկան կյանքը:

ՆԱՐԻՆԵ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒԿԻ

Ծնվել էր 1974 թ. հունվարի 4-ին, Լեհիսկանում: Սովորում էր № 9 միջն. դպրոցի 8-րդ դասարանում: Փոքր հասակից սիրում էր թըռչուններ, կենդանիներ, հաճախում էր պիտուների պարտո, որտեղ թռչուններ կալին, կե-

ՆԱԼԲԱՆԴՅԱՆ

րակրում էր նրանց, հմայվում դալլալով:
Դեկտեմբերի 7-ի առավոտյան Նարինեն գնաց դասի և այլևս չվերադարձավ: Ամբողջ դասարանից փրկվեցին միայն մի բանիսը, մնացածները նա հատակվեցին...

Անգուր աղետը քիերից պոկեց տարավ ամենանուրբ ու ամենագեղեցիկ ծաղիկներին, երանց մեջ նաև... Այո, դաժան ձեռքով ծաղիկ փնչի միջից պոկեց իրենց ծնողների կողմից փայփայված ու սիրելի բալիկներին՝ ՎԱՐԳՈՒՇԻ ու ՍԱՄՎԵԼ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆՆԵՐԻՆ, որոնք մրեացին № 10 դպրոցի փրվածներին տակ:

զարիկեազարժուրյան դասընթացներին, պիտուների պալատում:
ՍԱՄՎԵԼԸ՝ ծնված 1977 թ. փետրվարի 18-ին, շատ էր սիրում սպորտը, ուզում էր դառնալ լավ ֆուտբոլիստ, որպեսզի իրեն հեռուստացույցով տեսնեն հաճախորդները: Միաժամանակ մաթզվում էր ֆուտբոլի մանկական բիմում:
Այսօր երեխաների սենյակը վերածվել է զգայացունց բանազառնի, բայց ոչինչ չի սփոփում որդեկուրույս ծնողների դառարկ հոգիները:
ՄԻՆՉԵՎ ՕՐՍ ԷԼ ՍՐՏԻ ԹՐԹԻՈՒՈՎ ՆՐԱՆԸ ՍՊԱՍՈՒՄ ԵՆ ԻՐԵՆՑ ԵՐԵՆԱՆԵՐԻ ՎԵՐԱԿԱՐՁԻՆ, ԻՆՉՊԵՍՈՐ ՀԱՆԱՊԱՐԶ ԷՐԵՆ ԳՐԵԼ ԳՊՐՈՑ՝ ՊԱՅՈՒՍԱԿՆԵՐՈՎ...

ՎԱՐԳՈՒՇԻ ԱՎԵՏԻՔԻ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆԸ ծնված 1975 թ. մայիսի 1-ին, երգում էր դառնալ ուսուցչուհի: Այդպես էլ երազանքը շիրակաճացած, զոհվեց իր ուսուցչուհիների հետ: Վաղուհին ուներ հուրք և սպիտակ ձեռքեր, որոնցով կյանք ու լեզու էր տալիս բեկերին կրտավի վրա, հաճախում էր

էր լողի պարապմունքներին Օախմատի ուսուցիչը մեծ ապագա էր խոստանում Արթուրիկին: Արթուրիկը միշտ երազում էր գիտնական դառնալ, շատ էր սիրում լուծել դժվար թվացող խնդիրներ: Նա իր ծընողների միակ զավակն էր, դպրոցի գերազանցիկ աշակերտներից մեկը: Ա՛խ, այդ դաժան երկրաշարժը ի՛նչ երազանքներ կիսատ թողեց... Բախտով չգրվող այդ մեծ վիշտը սպիտակ ձյան պես նշուտեց նրա մոր մազերին:

ԱՐԵՎԱ ԳԱՐՍԱՄՅԱՆ

Թ Ա Ղ Ո Ւ Մ

— Մորս եմ թաղում,—
Հազիվ շշմջաց մեկը դառնաղի,
Պարկը ցած դրեց,
Ձեռքերով բացեց աչքերը հողի:
—Մորս եմ թաղում
Առանց հոգեհաց,
Առանց դազաղի,—
Ու արցունքներով
Ծաղիկ նկարեց մոր շիրմաքմբին:
Ազնեղ զոհերին հազար ողորմի:

ԱՐԹՈՒՐ ՌԱՆԻԿԻ ՂԱՅԹԱՆՋՅԱՆ

Խելացի և ընկերասեր էր Փոքրիկ մաթեմատիկոսը՝ ԱՐԹՈՒՐ ՌԱՆԻԿԻ ՂԱՅԹԱՆՋՅԱՆԸ, որը ծնվել էր 1979 թվականին: Սովորում էր Ա. Պետրոսյանի անվան միջնակարգ դպրոցի 4-րդ դասարանում: Ծառ էր սիրում մաթեմատիկա և ֆրանսերեն առարկաները: Ազատ ժամանակ տարվում էր շախմատով, խաղում իր հոր՝ Ռաֆիկ Ղայթանջյանի հետ, մասնակցում

էր լողի պարապմունքներին Օախմատի ուսուցիչը մեծ ապագա էր խոստանում Արթուրիկին: Արթուրիկը միշտ երազում էր գիտնական դառնալ, շատ էր սիրում լուծել դժվար թվացող խնդիրներ: Նա իր ծընողների միակ զավակն էր, դպրոցի գերազանցիկ աշակերտներից մեկը: Ա՛խ, այդ դաժան երկրաշարժը ի՛նչ երազանքներ կիսատ թողեց... Բախտով չգրվող այդ մեծ վիշտը սպիտակ ձյան պես նշուտեց նրա մոր մազերին:

ՓԵՐՎԱՏ ԵՐԱԶԱՆ-ՔՆԵՐ

Ախ, կորցրի ծաղկեփունջս,
Վաղ հեռացան ինձանից,
Ես ոճց չյամ, չմորմորսմ
Գոճն ճկ՛ովից, շատ հեռովից:

Մաղիկներս հատ-հատ ընտրած,
Մրտիս մոտիկ ու հարազատ,
Կորան, անցան, էլ չեն դառնա,
Թողին ինձ էլ հուսահատ:

ՍՎԵՏԱԿԱ ԱՐՏԱՎԱԶԴԻ ՄԱՆՈՒԿՑԱՆ

Սվետլանան շատ էր սիրում ամուսնը: Կատակասեր էր, ծիր ու աշխույժ: Փոքրուց երգում էր դառնալ դերասան...

Ծնվել է 1953 թ., Լենինականում: Սովորել և ավարտել է Լենինաստի անվան դպրոցը: Ցանկությանն հակառակ ընդունվեց թեթև արդյունաբերության տեխնիկում: 1974 թվականին որպես տեխնոլոգ աշխատանքի անցավ կարի արտադրական միավորման մասնաճյուղում: Սերտ կառված էր կոլեկտիվի անդամների հետ, պատրաստ էր կիսելու նրանց ինչպես որակաբարձը, այնպես էլ հոգան ու տիրությունը:

ՏԻԳՐԱՆ ԱՐՏԱՎԱԶԴԻ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Ծնվել է 1974 թվականի մայիսին՝ զարեան ամենազավ ամսին: Սովորում էր № 34 դպրոցի 8-րդ դասարանում: Դասղեկները նրան դպրոցի պարծանքն էին համարում. օժտված էր լավագույն հատկություններով: Հումանիտար առարկաներից բացի շատ էր սիրում նաև սպորտը, հատկապես լողը, որով և պարսպում էր:

Նվիրված էր ընկերներից, օգնում էր թույլ երեխաներին: Բարի էր ու հարգալից ձերբի ու հաշմանդամների նկատմամբ, աշխույժ էր ու կենսուրախ: Տիգրանը մի երազանք ուներ՝ ա-

վարտել միջնակարգը և դառնալ զինվորական դպրոցի սան:

Մանուսացած էր և իրեն շատ երջանիկ էր զգում երկու տղաներով, երազում էր աղջիկ ունենալու մասին: Եվ ահա կատարվեց երազանքը. 1988 թվականի հունիսի 7-ին ծնվեց աղջիկ, որին Անի կոչեցին:

Անիի ծննդյան կես տարին նախապատրաստվում էին մշտապես երեք երեխաների մկրտությանը, որը պետք է տեղի ունենար դեկտեմբերի 7-ին: Այդ շարաբաստիկ օրը խախտեց ամեն ինչ, կյանքի անիվը շուտ նկավ: Անախոր տղետից 6 օր անց միայն կարողացանք գտնել Սվետլանային՝ փոքրիկ Անիին կրծքին սեղմած:

Տիգրանի մանկավարժները և այլ քննադատի մարդիկ նրան մեծ ու փայլուն ապագա էին գուշակում: Արհավիրքից առաջ տուն էր վազել դասամիջոցին, երևի թե կանխագուշակ սպասվելիքը և օգնության շտապելով հիվանդ քրոջը՝ Աննային: 9 հարկանի շենքի 5-րդ հարկում էին բնակվում: 5 օր որոնելուց հետո Տիգրանին ու Աննային հայտնաբերեցին 3-րդ հարկի շքամուտքի աստիճանների վրա, ձեռք-ձեռքի ամուր բռնած:

ԱՆՆԱ ԱՐՏԱՎԱԶԴԻ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Ծնվել է 1976 թ.: Սովորում էր № 34 դպրոցի 8-րդ դասարանում, միաժամանակ № 6 երաժշտական դպրոցի դաշնամուրի բաժնում: Աննայի սիրում էր երաժշտությունը և երազում երաժիշտ դառնալու մասին: Ծատ էր կապված մայրիկի

հետ, կիսում էր նրա տնտեսական հոգսերը: Դեկտեմբերի 7-ի օրը՝ Ըստ լավ չէր զգում և մնացել էր տանը: Վրա հասավ անախոր պահը և քույր ու եղբայր վարկյանների ընթացքում դարձան անմոլ զոհեր:

**ԵՐՎԱՆԻ ԼԵՎՈՆԻ
ԹԱԴԵՎՈՍՅԱՆ**

Ընդամենը իրկու օր էր մնացել, որ Երվանդը դառնար 40 տարեկան: Ինչպես էին սպասում այդ օրվան, ինչպես էին պատրաստվում կինն՝ Ամալյան, և երկու դուստրերը՝ Արմինեն ու Սիրուշիկը: Ինքն էլ աշխատում էր ցույց չտալ, բայց գուդուհի հետևում էր այդ անցուդարձին, որոշում՝ ում հրավիրել ու բարձրաձայն մտորում էր. արդեն 40 տարեկան եմ, կյանքիս մոտ կեսն սպրեկ եմ, գուցե և կեսից ավելին: Կե՛սը, խնդ՜ մարդ, դու չէիր էլ մտածում, որ դրանք քո վերջին օրերն էին:

Երվանդը կոշիկի № 2 ֆարիկայում մեխանիկ էր: Միշտ վազող, միշտ օգնելու պատրաստ գործընկերոջը սիրում էին բոլորը: Ինքն էլ իր մեծ սրտում տեղ ուներ բոլորի համար: «Ուզում եմ, որ բոլորը երջանիկ լինեն, բոլորը ծրարան» — ասում էր միշտ: Ավաղ, քո ծախսն էլ ընդամիշտ քարացավ դեմքիդ...

**ՆԵԿՏԱՐ ԱՎԵՏԻՍԻ
ՄՂԻԹԱՐՅԱՆ**

Չար կանխագուշակում էր, թե նախախնամության թելադրանք, հնարավոր չէ որոշել. միշտ կրկնում էր. «Ես երկրաշարժի ճնունդ եմ, երկրաշարժով էլ կզնամ»: Իրոք, ծըլվել էր 1926-ին, զոհվեց 1988-ին: Երկու չարագույժ տարեթվեր՝ իր և իր ժողովրդի հազարավոր զավակների համար:

Ողջ ծննդատան կոլեկտիվը կարող է վկայել նրա, որպես անթերի անձի, սորը կնոջ և մոր փաստը: Հիրավի անվանը համապատասխան խառնվածքի տեր էր՝ Նեկտար Մլիթարյանը. բարի, առաքինի, անշա հայանդիր, այնքան համեստ ու իր պահանջների մեջ զուսպ, որ անգամ իր մահով չցանկացավ ալվերոդ հոգս պատճառել ուսուրերին ու դուստրերին:

Արհավիրքը կատարեց իր չար գործը, տասնչակ հազարների հետ չլուծվելով չորս երեխաների և 8 թոռների սիրելի Նեկտար Մլիթարյանի կյանքը:

ԽՈՐՏԱԿՎԵՑ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ

Ը Ն Տ Ա Ն Ի Ք Ը

ՀԱԿՈՐ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆԻ Ա-ԹԱՆՑԱՆԸ ծնվել է 1957 թ. Լենինականում, հաճախել № 28 միջնակարգ դպրոց և ավարտել այն լավ գնահատականներով: Ընդունվել է շինարարական տեխնիկում և ուսմանը զուգահեռ աշխատել Չկալովի անվան կարի ֆաբրիկայում:

Հակորը երջանիկ ընտանիք կազմեց ՄԱՐՈ ՌԱԶՄԻԿԻ ԱՍԱՏՐՅԱՆԻ հետ (ծնված 1962 թ., Լենինականում): Համեստ ընտանիք էր, օրինակելի: 1987 թ. հոկտեմբերի 31-ին ծնվում է նրանց առաջնեկը՝ փոքրիկ ԼԻՆԻՔԸ, Ավաղ... զեկ-տեմբերի 7-ին երիտասարդ ամուսինները իրենց փոքրիկի հետ զոհվում են բնակարանում:

Խորտակվեց մի ընտանիք ևս ու մնաց հուշը ներքանց մասին՝ տանջող, ամեն վայրկյան հետապնդող այս հուշը:

ԵՐԵՎԸ՝ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆՆԵՐԻ ԸՆՏԱՆԻՔԻՑ

Դեկտեմբերյան ավերիչ երկրաշարժը շատ դաժան զոհեցրեց Բաղդասարյանների ընտանիքի նկատմամբ: Ընտանիքի չորս զավակներից երկուսը զոհվեցին կյանքի ամենաճակատի շրջանում. մեկը շքածանվելով սիրելի գտարիկից, մյուսը՝ օրջանցելով երկու զավակներից:

ՎԱՐԴԱՆ ՎԱՆԻԿԻ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆԸ ծնվել է 1960 թվականի հունվարի 3-ին: Մնվորել էր Պետրոս Գալստյանի անվան № 28 դպրոցում: Վաղ հասակից հրապուրվել էր բանցվածաբանով և մաթեմատիկոս այս ձևով հա-

սել բարձր հաջողություններ: Նա նոր էր վերադարձել գիվորական ծառայությունից և անցել աշխատանքի: Վայելում էր բեկեբեների սերբն ու համակրանք: Հասցրել էր ամուսնանալ, ընտանիք կազմել: Բնությունը մի անուշիկ զուտիկ էր պարզ վիել նրան: Երեկոյան ժամերին սիրում էր դառնե ձեռք բռնած դուրս գալ գրասենյակ: Այն անավար օրը հար գրկում զոհվեց նաև 5-ամյա ՆՈՒՆՈՒՇԸ (ՆԻՆԱՆ): ԵՆՈՔ (ՖԵԼԻՔՍ) ՎԱՆԻԿԻ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆԸ ծնվել էր

1962 թվականին: Սովորել էր Պետրոս Գալստյանի անվան № 28 դպրոցում: Զինվորական ծառայությունից հետո աշխատանքի էր անցել Բաղդասարյանի հրշեջ ծառայությունում: Սիրում էր կարգալ, շատ էր հետաքրքրվում հայոց պատմությամբ: ԵՆՈՔը ամուսնացել էր սիրած աղջկա հետ, ուներ երկու զավակներ: Դեկտեմբերի 7-ին ծառայողական պատկանությունները կատարելիս զոհվեց Բաղդասարյանի 9 հարկանի շենքերից մեկում:

ՍՈՎ.ՈՐԱԿԱՆ, ԲԱՅՑ ԶԱՎԱՐՏՎԱԾ ԿԵՆՍԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

ԱՆԱՆՅԱՆ ՌԱՅԻՐԻ ՄՈՒՐԱԳՅԱՆ

ՄԱՐՈ ՆԱՊՈՒԵՆՆԻ ՇԻՐԱԿՑԱՆ

ԱՆԱՆՅԱՆ ԱՐՄԻՆՆ ԺԻՐԱՅԻՐԻ— ծնվել է 1984 թվա...

Անցել էր: Ուրախ էր, անշապ...

Կառակառ, մաքրած, սիրված...

Մեկն է 1958 թվի հոկտեմբերի...

ԱՆԱՆՅԱՆ ԳՈՒՀԱՐ ԺԻՐԱՅԻՐԻ— ծնվել է 1967 թ...

Անրի մասնակցի լավագույն...

ասաց,— Գոհար, դարձիր, թող...

ՀԱՄԱՍՓՅՈՒՒԹ ՍԱՐԻԲԵԿԻ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

Ներքո տեղափոխվել է Լեհիսկան...

ԱՆԱՆՅԱՆ ԱՆԻ ԺԻՐԱՅԻՐԻ— ծնվել է 1971 թ...

դպրոցն ավարտելուց հետո ընդունվել...

քից հետագայում դիմում ենք կա...

ՄԵԿ ԱՆԳԱՄ ԷԼ ԾԱՓԱՀԱՐԵՆԻ ԳՈՒՀԱՐԻՆ

մերգների և փառատոների, արժանացել է մի շարք մրցա...

ԵՐԿՐԱՇԱՐՈՒԹԻՑ ՏՈՒԺԱՄՆԵՐԻՆ ՕԳՆՈՒԹՅՈՒՆ ՑՈՒՅՑ ՏԱԼՈՒ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՓՈՒՆԱՆՑՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ՀԱՏՈՒԿ ՀԱՇՎՆԵՐԻ ԲԱՑՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

Հայկական խումբի մի շարք շրջաններում երկրաշարժից տուժածներին...

Ծնվել է 1951 թ. Լեհիսկան կամ քաղաքում: Հոգով ու սրտով կապված էր ժողովրդական երգարվեստի հետ:

կատմամբ դրսևորել քարձր միջավայրում և հոգատար վերաբերմամբ: Նա իր աշխատանքային փորձն ու հմտությունը հաճախում էր փոխանցել երիտասարդներին:

ՆՎԱՐՈՒՄ՝ Ավտոտրիանյան սպանի բնակիչները: Լուսանկարը՝ Հ. Ներսիսյանի

Արթնացի՛ր, Գյուլմրիս...

(Սկզբը՝ 2-րդ էջում)

Անչափագիր չարիք ու ոխ,
Ա՛խ, ոխ տեսա,
Դժո՛խք, դժո՛խք,
Դժոխք տեսա,
Անճնադրի դաժանության խորհուրդ էր սա,
Հարմանք էր սա:

-
- Քանի՛ քանիսը վիճեցում կորան—
- Տոհմից Օստվորյան,
- Չիթողցյան տոհմից,
- Տոհմից Քեշիշյան,
- Պատանյան տոհմից,
- Տոհմից Թագվորյան,
- Չախոյան տոհմից,
- Տոհմից Կամեցյան,
- Կամեցյան տոհմից,
- Տոհմից Գյունուշյան,
- Քաղաչյան տոհմից,
- Տոհմից Լավազյան
- Տիրոսյան տոհմից,
- Տոհմից Մարդոյան,
- Չուպոյան տոհմից,
- Տոհմից Սեյապոյան,
- Չուռնաչյան տոհմից,
- Տոհմից Բալբուրյան
- Քերոսյան տոհմից,
- Տոհմից Հաջաթյան,
- Մինասյան տոհմից,
- Տոհմից Վարդևազյան,
- Խաչոյան տոհմից,
- Տոհմից Մխոյան,
- Ավազյան տոհմից,
- Սարգսյան տոհմից,
- Տոհմից Խաչվանդյան,
- Դավոյան տոհմից,
- Տոհմից Ռեուպոլոյան,
- Չուհարյան տոհմից...

Օ՛հ, երկուստեց աղետ ահալոր,
Դիվային երիբ,
Եղեմն բնատոր,
Որ ալերեցիր ման հոգիներ,

Այնպես արեցիր, ով դու սևաույս,
Որ դժոխաաույզ
Մեր մեղայաներին գունկու համար մենք
միտարվենք.

Որ ինչքան էլ սև ցավին ընդհարվենք—
Փառք տանք, որ գտանք մեր հարազատին
Այս, թեկուզ մեռած:
Այս, Գյունրի՛ս, Գյունրի՛ս—
Օիրակի գարոց, վարքն Հաջատանիս,
Որ մոլորակի ոխաաաունն էր սուր,
Տերաց վերքերից ու ցավերից զուրս,
Միծաղի տուն էր, դարձավ վշտարույն,
Զվարճախոս էր՝ դարձավ յուրյուն,
Թե համոհոտ էր մի ազգախորհուրդ,
Դարձավ սգավոր, սակավ ժողովուրդ,
Թե հագուկապով գույների խաղ էր՝
Օռալլ պերճության զարդերով հրաշք,
Պարտովեց գույնով, ոտ միայն սև էր,
Գույնը խնդրության՝ արցունքով հեղեց:
Ա՛խ, սև ղեկտեմբեր դու ութսունների,
Որ ամառնորի մուտքն էին օդում
Ավանդապատկեր իմ հին Գյունրի՛սի,
Ա՛խ, ինչպես դարձար զարկված թռչուն:
Քանիսը ընկան
Օիվ՝ շիվ, ա՛խ դալար,
Քանի կյանքի ձայն
Խորքերում սևույս,
Լույս աղերսնցին
Աստծուց անգույս—
Լեցինք, հանգան...

•••
Մի սիրուն Ավարո՛
Տոհմից Չուհարյան
Խոսում էր հանդարտ
Իհասնողական ժողովում իրենց.
— Արցա՛խը մեյն է,
Մեր հարազատը,
Նրան օգնելը՝
Պարտքն է մեր հոգու,
Առաջարկում եմ՝
Մեր թոշակները
Նվիրաբերենք հայոց Արցախին:
(Ծանրունակելի)

ՋԵՄՄԱ ԱՐԱՐԱՍԻ ԳԱՐԻԲԵՅԱՆԸ, ծնվել է 1955 թ. Անիկահանում, սովորել և ավարտել № 18 դպրոցը: Մանկուց շատ էր սիրում երեխաներին և երազանքն էր դաստիարակչուհի դառնալ: 1973 թ. ընդունվեց մանկա վարժական ուսումնարանը և տարբեր մանկապարտեզներում որպես փոխարինող աշխատելուց հետո աշխատանքի անցավ թույլ տեսնող երեխաների գիշերօթիկ դպրոցում: Երեք երեխաների մայր էր: Վերջապես բնակարան ստացան եռանկյունի թաղամասում, որտեղ էլ իր ամուսնու՝ Վրեժի և փոքրիկ ՇՈՒՇԱՆԻԿԻ հետ կնքեցին իրենց մահկանացուն:

ՎՐԵՋ ԳՈՒՐԳԵՆԻ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆԸ, ծնվել է 1951 թ. Ղարիբջանում: Սկզբում աշխատում էր որպես ավտոտեսուչ, ապա միլիցիայի պահակային բաժնում: Ետև էր սիրում իր փոքրիկ Նուշանիկին, որի հետ էլ ազնախ դե՛ դարձավ Միրված հայր էր, բնաանիքին նվիրված ամուսին: Նրանց երկու մեղազարկ փոքրիկները անհուն կարտավ են հիշում իրենց սիրելի մեղուներին և բույրիկին:

ՍՄԱՆԱ ՍԵՐԳՈՅԻ ՆԱԶԼԻԼԹՅԱՆ

Այս խոտուն հարսը սովորել է 1978 թվին: Սովորում էր Ղարիբջանյան անվան № 9 դպրոցում: Հասնախում էր մահ Տիգրանյանի անվան № 3 երաժշտական դպրոցը: Փորձում էր սովորել դաշնամուրային արվեստի գաղտնիքները: 1988-ի ղեկտեմբերյան այն աղետային մտալ օրը նա ընկերների հետ № 9 դպրոցի՝ փլատակների տակ կնքեց իր մահկանացուն, յուրորի միջոցության մեջ ընդմիշտ մնալով 4-րդ դասարանցի:

«ԿՈՒՄԱՅԻՒ» ԹԵՐԹԻ ԽՄԱԿՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՆՁՆԱԽՈՒՄԻ ՍՈՒՄԱՅՐԻԻ ՔԱԼՀՐԱՍԻ ՏՊԱՐԱՆ, ԻՄՅՈՒՅԱՆ Փ. 17

ՀԱՐՑՆՈՒՄ ԵՆ, ՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒՄ ԵՆ-Ր

ՈՐՏԵՂԻՑ ԶԵՆԻՔ ԲԵՐԵԼ

Մեր համախաղաղացիներ Կ. Հախարյանը, Մ. Գրիգորյանը և Ս. Սաֆարյանը գրում են՝ «Մենք ուզում ենք ձեռք բերել և հետագայում կազմել «Հիշողության» բոլոր համարները:
Ռաբեղի՛ց կարելի է ձեռք բերել գրանե՛ք:
Տեղեկացնենք, որ «Հիշողության» բոլոր համարները

վաճառվում են «Կուսակցության» թերթի խմբագրության կոմիտեի կրպակում, որը գրաբեզում է կիրովի փողոցի եզրամասում՝ կանգառի մոտ:
•••
Ն. Հաղայանը և Պ. Մանուկյանը հարցնում են. «Քաղաքի գրեթե բոլոր գրախանույրներում եղել ենք, սակայն արձակագիր Հովհաննես Մել

իսեյանի «Քարոզարան» գիրքը չենք տեսել:
Այն որանդի՛ց կարելի է ձեռք բերել:
«Քարոզարան» վաճառվել է կոլեկտիվ հայանքով և այժմ մեղաքածր (սահմանափակ քանակով, շուրջ 200 օրինակ) վաճառվում է «Կուսակցության» թերթի խմբագրության կոմիտեի կրպակում: Եվ թերթի, և գրքի գները անփոփոխ են, բացառությամբ պրեզերվենտական 5 տոկոսի: